

**Проект
«Економічний розвиток міст»**

**ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ МІСТА
НІЖИНА**

*(Матеріали до проекту
Стратегічного плану економічного розвитку)*

ЗМІСТ

Увага! Якщо неможливо отримати ті чи інші дані, залишіть відповідні клітинки в таблицях незаповненими.

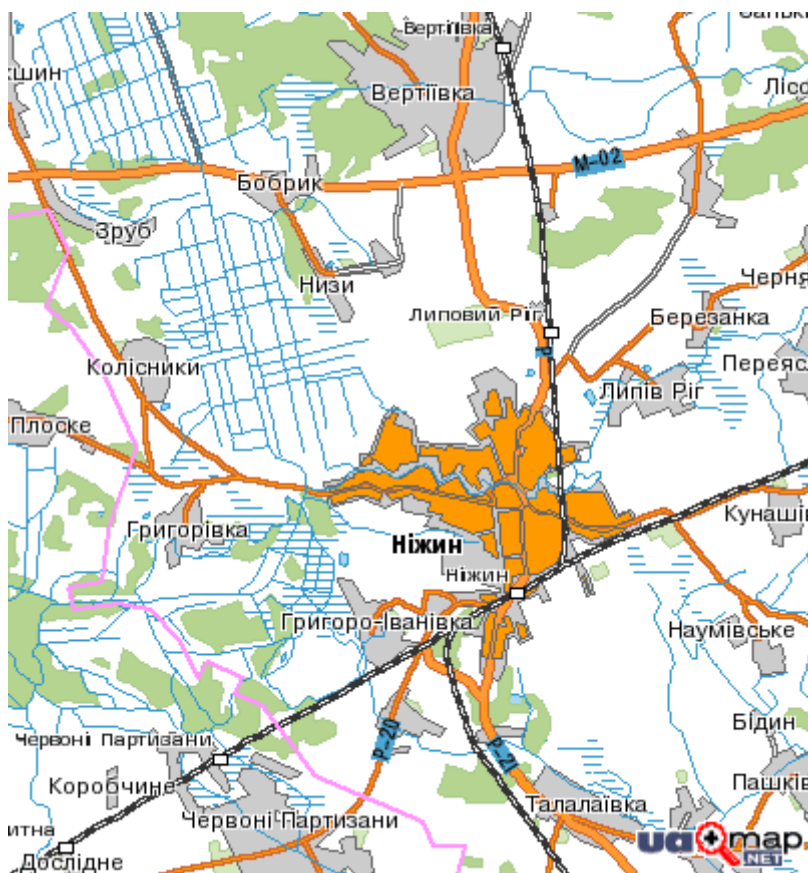
I ВСТУП	5
II НАСЕЛЕННЯ	7
III ЖИТЛО	10
IV ЗАЙНЯТІСТЬ І ДОХОДИ	12
IV.A. Зайнятість	12
IV.B. Заробітна плата	13
IV.C. Безробіття	15
V ЕКОНОМІКА	18
V.A. Суб'єкти господарської діяльності	18
V.B. Найбільші роботодавці	24
V.C. Економіка міста	25
VI Заклади суспільного користування та інфраструктура	27
VII ДОВКІЛЛЯ	29
VII.A. Атмосфера	29
VII.B. Утилізація відходів	29
VIII ТУРИЗМ	29
IX ЦІЛІ РОЗВИТКУ МІСТА	30
X ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МІСТА (ПРИКЛАД)	31

I.A. Таблиці

Таблиця 1. Порівняння міста та району	7
Таблиця 2. Функціональні характеристики міст-конкурентів	7
Таблиця 3. Чисельність мешканців у місті та районі, 1989–2005 рр. (на 31 грудня)	7
Таблиця 4. Природний та міграційний рух населення.....	8
Таблиця 5. Розподіл населення за віком	9
Таблиця 6. Рівні освіти серед населення у віці понад 10 років (за даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року)	10
Таблиця 7. Розвиток житлового забезпечення.....	10
Таблиця 8. Введення нового житла	11
Таблиця 9. Загальні тенденції зміни зайнятості (кількість робочих місць; наймані + самозайняті).....	12
Таблиця 10. Зайнятість за видами діяльності	12
Таблиця 11. Середня заробітна плата (грн.).....	13
Таблиця 12. Заробітна плата за видами діяльності	14
Таблиця 13. Рівень зареєстрованого безробіття на 31 грудня (у відсотках до економічно активного населення працездатного віку).....	15
Таблиця 14. Кількість безробітних на одну вакансію на 31 грудня (чисельність зареєстрованих безробітних, поділена на кількість вакантних робочих місць)	16
Таблиця 15. Зареєстровані безробітні за рівнем освіти	16
Таблиця 16. Зареєстровані безробітні за тривалістю безробіття (на 31 грудня).....	17
Таблиця 17. Вікова структура зареєстрованих безробітних.....	17
Таблиця 18. Порівняльна таблиця структури зареєстрованих безробітних – місто, район, область, країна (%)	17
Таблиця 19. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності на 1000 жителів (на 31 грудня)	18
А. Юридичні особи.....	18
В. Фізичні особи	18
Таблиця 20. Зареєстровані суб'єкти підприємницької діяльності в місті.....	19
Таблиця 21. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності в місті.....	19
Таблиця 22. Обсяг продукції та послуг за видами діяльності в порівняних цінах (тис. грн.).....	20
Таблиця 23. Підприємства в місті за чисельністю працівників.....	21
Таблиця 24. Товарна структура експорту (тис. доларів)	22
Таблиця 25. Географічна структура експорту (тис. доларів)	23
Таблиця 26. Структура прямих іноземних інвестицій за країнами походження (тис. доларів)	24
Таблиця 27. Найбільші роботодавці (не більше 30).....	24
Таблиця 28. Доходи міського бюджету на одного мешканця (грн.)	25
А. 2003 р.	25
В. 2004 р.	26
С. 2005 р.	26
Таблиця 29. Наявні в місті вільні земельні ділянки, призначені для ведення господарської діяльності.....	27
Таблиця 30. Випускники навчальних закладів – середніх, вищих	27
Таблиця 31. Місткість лікарень.....	27
Таблиця 32. Енергоспоживання	28

Таблиця 33. Облік дорожнього руху (якщо такий здійснюється), 1990 і 2004 рр.	28
Таблиця 34. Громадський транспорт	28
Таблиця 35. Забруднення повітря	29
Таблиця 36. Обсяг вироблених відходів (за рік) та вартість утилізації	29
Таблиця 37. Кількість гостей.....	29
Таблиця 38. Можливості для розміщення гостей у готелях, пансіонатах, турбазах тощо	30
Таблиця 39. Місткість споруд культурно-спортивного призначення	30
Таблиця 40. Планована інвестиційна діяльність у місті до 2008 р.....	30

I. ВСТУП

Ніжин – місто обласного підпорядкування, районний центр Чернігівської області. Розташоване в північній частині України, на берегах річки Остер, притоки Десни, за 83 кілометри від обласного центру м. Чернігова та за 126 км від столиці України м. Києва.

Територія міста – 43,1 км², *населення* – 75,1 тис. чол. Ніжин знаходиться на перетині транспортних шляхів, які проходять з заходу на схід і з півночі на південь.

Вперше Ніжин згадується у літописі “Повість минулих літ” за Іпатіївським списком 1078р., Нежатин – 1135р., а Уненіж – 1147р. Сааме з цього часу місто було відоме як фортеця Чернігівського князівства. На початку XIII ст. Уненіж розділив трагічну долю інших міст Чернігівського князівства. У жовтні 1239 р. золотоординський загін хана Менгу по дорозі на Чернігів знищив укріплення Уненіж. Але місто підіймалося з руїн і знову ставало охоронцем кордону Чернігово-Сіверської землі. В 1625 році місто отримало місцеве самоврядування на основі Магдебурзького права. З ХУІІ століття місто відоме своїми ремісничими промислами – ковальством, ткацтвом, гончарством, шевством, золотарством та ін. В місті були млини, пивоварні, солодовні, виготовлялася селітра, тканини. Регулярно, тричі на рік, в місті відбувалися ярмарки. З того ж ХУІІ століття в Ніжині існувала численна колонія грецьких купців, які мали окреме самоврядування. Саме грецькі колоністи започаткували вирощування знаменитих ніжинських огірків і розробили спосіб їх консервування.

Протягом ХУІІ-ХУІІІ століть в Ніжині побудовано багато храмів, частина з яких до сьогодні прикрашають місто. З середини ХУІІІ століття місто відоме як поштова станція на тракті Київ-Глухів (тодішня резиденція уряду України).

З 1762 року в місті починає розвиватися галузь освіти і в 1820 році відкрився перший вищий навчальний заклад – Ніжинська гімназія вищих наук, що є праматір'ю теперішнього Ніжинського університету.

Ніжин - одне з не багатьох міст України, яке зберегло, багато в чому, планування та забудову XVII - XVIII ст. і характерні риси свого історичного минулого. Лише на державному обліку перебуває 6 пам'яток археології, 55 - історії, 12 - монументального мистецтва. За підрахунками фахівців тут близько 300 історичних будівель, з яких понад 70 мають велику культурну та історичну цінність.

У 90-х роках, у період формування України, як самостійної і незалежної держави, дещо знизився промисловий потенціал Ніжина. Але за останні роки відбулися позитивні зміни у промисловості Ніжина.

Сьогодні у Ніжині працюють 15 промислових підприємств восьми галузей: машинобудівної, медичної, хімічної, харчової, деревообробної, будівельної, легкої та поліграфічної. Однією з основних галузей промисловості по потужностях та кількості працюючих була і на сьогодні залишається машинобудівна. Це 4 підприємства, з них 3 займали в колишньому Союзі майже монополіне становище. На їхніх виробничих потужностях вироблялось продукції на 66,2 % від загального обсягу в цілому по місту, чисельність працюючих, зайнятих на цих підприємствах, становила 78,2% від всіх зайнятих на промислових підприємствах. Тому призупинення їхньої діяльності викликала соціальну напругу майже в 30 % працездатного населення всього міста.

Успішно розвивається малий і середній бізнес.

Ніжин за темпами промислового виробництва значно перевищує середньо-обласний показник - 26 відсотків (по області - 9,9). Розвивається малий і середній бізнес. Кількість малих підприємств в розрахунку на 10 тисяч жителів за 2004 рік становить 32 одиниці.

Продукція, що виготовляється на промислових підприємствах міста відповідає світовим стандартам і конкурентоспроможна.

Зовнішньоторговельні операції підприємства здійснюють з одинадцятьма країнами світу, серед них: Росія, Білорусь, Індія, Бельгія, Литва, Естонія, Польща та інші. Ніжин підтримує партнерські зв'язки з містами Свідниця (Польща), Яніна (Греція), Мозир (Білорусь).

Ніжин – освітній і культурний центр регіону. Вищі навчальні заклади Ніжина - державний педагогічний університет імені М.Гоголя, агротехнічний інститут, факультет Кременчуцького інституту економіки та нових технологій, училище культури та мистецтв ім.М.Заньковецької, медичне училище. Крім того, у місті діють: Ніжинський професійний ліцей побуту та сервісу, ніжинський аграрний ліцей, професійно-технічне училище, ліцей при університеті, футбольна школа, юнацька спортивна школа боротьби, школа мистецтв.

У місті працюють драмтеатр ім.М.Коцюбинського, краєзнавчий музей, хореографічна школа, парк культури і відпочинку, центр дозвілля молоді, народні самодіяльні колективи.

Як туристичне місто, Ніжин входить у систему екскурсійно-туристичного маршруту "Намісто Славутича".

Таблиця 1. Порівняння міста та району

	Площа (км ²)	Площа у % до загальної площі країни	Населення	Населення у % до загального населення країни	Щільність населення
Місто	43,1	0,007%	75667	0,161%	1755,61
Район	1515	0,251%	34600	0,073%	22,84
Область	31900	5,284%	1179200	2,504%	36,97
Україна	603700	100,000%	47100500	100,000%	78,02

Таблиця 2. Функціональні характеристики міст-конкурентів

	Функція		
	Населення	Праця	Послуги
Місто Ніжин	0,16	0,18	0,24
Місто-Прилуки	0,13	0,07	0,07

II НАСЕЛЕННЯ

Таблиця 3. Чисельність мешканців у місті та районі, 1989–2005 рр. (на 31 грудня).

	1989	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Місто	81300	81200	77500	76700	76300	76075	75667
Район	45500	41700	36600	36400	36100	35400	34600

В таблиці наведено чисельність наявного населення.

Динаміка чисельності мешканців міста Ніжина

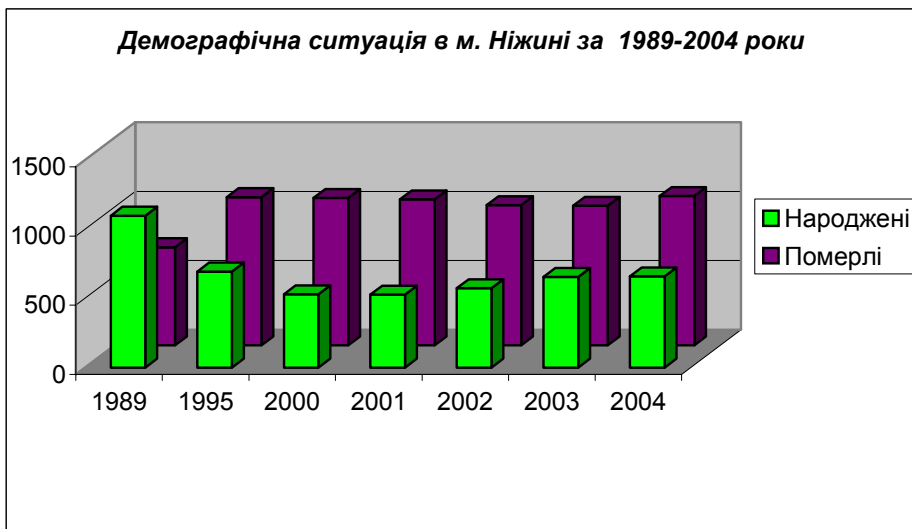

Таблиця 4. Природний та міграційний рух населення

	1989	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Народжені	1099	695	531	529	575	656	661
Померлі	709	1071	1066	1055	1013	1009	1079
Природний приріст населення	390	-376	-535	-526	-438	-353	-418
Прибулі	3850	1421	1783	1654	1776	1758	1715
Вибулі	3419	2252	2567	1928	1738	1630	1705
Механічний приріст	431	-831	-784	-274	38	128	10
Загальне збільшення (зменшення)	431	-1207	1319	-800	-400	-225	-408
Ланцюговий індекс – чисельність населення	100,53 %	98,54 %	98,3 3%	98,9 7%	99,48 %	99,71 %	99,4 6%

Примітка: «Ланцюговий індекс» – це відсоток загальної чисельності населення у порівнянні з попереднім роком (як у ланцюгу – кожна ланка з'єднана з попередньою). Наприклад:

Демографічна ситуація в м. Ніжині за 1989-2004 роки

Темп негативної тенденції зменшення населення за рахунок природного та механічного скорочення почали спадати. Станом на 1 січня 2005 року чисельність населення м. Ніжина зменшилась на 408 осіб і становила 75667 осіб.

За 2004 рік м. Ніжині народився 661 малюк, що на 5 осіб більше, ніж у попередньому році, смертність зросла проти попереднього року на 70 осіб.

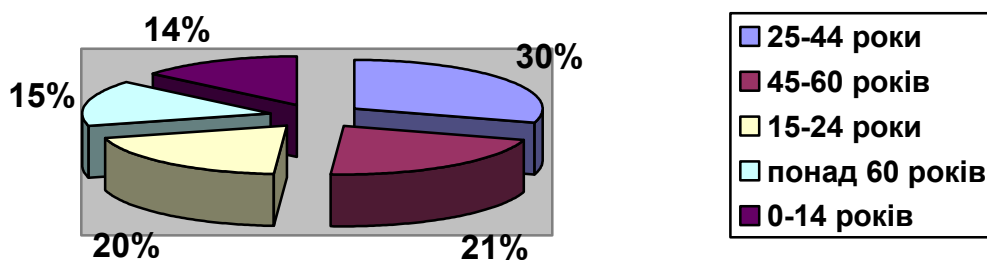
Таблиця 5. Розподіл населення за віком

	2000	%	2004	%
Чоловіки 0-14 років	7031	9,07%	5335	7,05%
Жінки 0-14 років	6911	8,92%	5107	6,75%
Чоловіки і жінки 0-14 років разом	13942	17,99%	10442	13,80%
Чоловіки 15-24 роки	4163	5,37%	6974	9,22%
Жінки 15-24 роки	5976	7,71%	7945	10,50%
Чоловіки і жінки 15-24 роки разом	10139	13,08%	14919	19,72%
Чоловіки 25-44 роки	12198	15,74%	10338	13,66%
Жінки 25-44 роки	14338	18,50%	12084	15,97%
Чоловіки і жінки 25-44 роки разом	26536	34,24%	22422	29,63%
Чоловіки 45-60 років	6929	8,94%	7347	9,71%
Жінки 45-60 років	8268	10,67%	8852	11,70%
Чоловіки і жінки 45-60 років разом	15197	19,61%	16199	21,41%
Чоловіки старші 60 років	3942	5,09%	4035	5,33%
Жінки старші 60 років	7744	9,99%	7650	10,11%
Чоловіки і жінки старші 60 років разом	11686	15,08%	11685	15,44%
«Віковий індекс»	83,819		111,9	

Примітка:

$$\text{Віковий індекс} = \frac{\text{чисельність населення у віці понад 60 років}}{\text{чисельність населення у віці до 14 років включно}}$$

Структура населення міста Ніжина за віковими групами

**Таблиця 6. Рівні освіти серед населення у віці понад 10 років
(за даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року)**

	Абсолютний показник	Структура	Структура в Україні для міського населення
Базова загальна середня	8784	12,88%	25,0%
Повна загальна середня	28767	42,19%	34,8%
Професійно-технічна	1809	2,65%	
Базова вища	393	0,58%	21,3%
Повна вища	9097	13,34%	16,6%
Інші	21147	31,01%	

III ЖИТЛО

Таблиця 7. Розвиток житлового забезпечення

	2000	2002	2004
Постійно заселені будинки разом, у тому числі:	11344	11303	11305
- індивідуальні будинки	10405	10459	10495
- % індивідуальних будинків серед усіх будинків	91,72%	92,53%	92,84%
Постійно заселені помешкання разом у тому числі:	28333	27372	27103
- в індивідуальних будинках	10405	10459	10495
- % в індивідуальних будинках	0,36724	0,382106	0,387227
% помешкань, підключених до комунального водопостачання	57,30%	63,60%	68,40%
% помешкань, підключених до комунального газопостачання	86,80%	88,30%	92,10%
% помешкань, підключених до комунальної системи каналізації	48,90%	49,30%	50,60%
% помешкань, підключених до центрального опалення	60,00%	59,00%	54,30%
Кількість помешкань на 100 мешканців	36,6	35,9	35,8
Кількість помешкань на 100 мешканців в Україні (для наявного міського населення)	56,8	58,4	0,0

Помешкання – квартира або індивідуальний будинок.

Таблиця 8. Введення нового житла

	1990	1995	2000	2002	2004
Новозбудовані житлові будинки разом, у тому числі:	68	31	38	19	84
- індивідуальні будинки	66	29	36	17	83
- % індивідуальних будинків	97,06%	93,55%	94,74%	89,47%	98,81%
Новозбудовані помешкання разом, у тому числі:	212	133	105	161	159
- в індивідуальних будинках	67	29	36	19	83
- % в індивідуальних будинках	31,60%	21,80%	34,29%	11,80%	52,20%
Середня ринкова ціна 1 м ² площі нового помешкання, грн.					
- в індивідуальних будинках					500-1000
- в багатоквартирних будинках					2000
Середній розмір нового помешкання м ²	75,9	69,2	95,2	72,7	85,1

IV ЗАЙНЯТІСТЬ І ДОХОДИ

IV.A. Зайнятість

Таблиця 9. Загальні тенденції зміни зайнятості (кількість робочих місць; наймані + самозайняті)

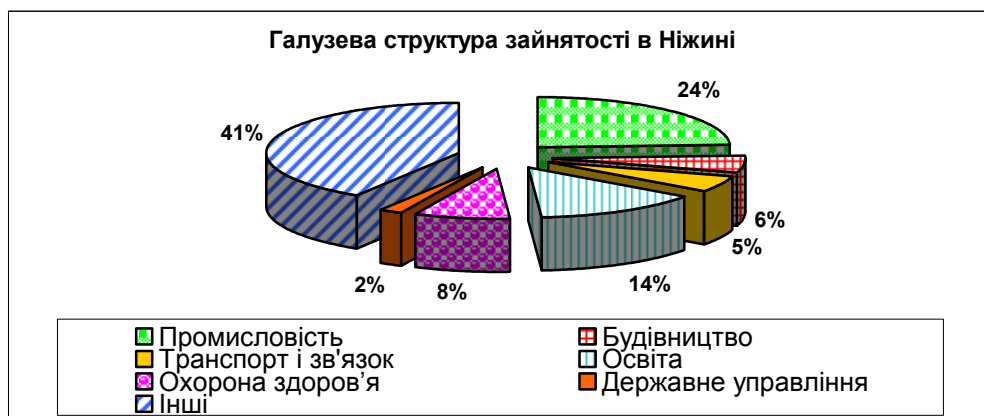
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Місто		28499	31120	33588	34348	36985	38847
Район		16900	15700	14600	14200	12600	11000
Область			574700	569300	568500	579200	568300
Україна		23811900	21336700	21112400	21502500	21587500	

Таблиця 10. Зайнятість за видами діяльності

	1995		2000		2004	
	Кількість працівників	% від загальної кількості	Кількість працівників	% від загальної кількості	Кількість працівників	% від загальної кількості
Сільське господарство, мисливство, лісове та рибне господарство		0,00%		0,00%		0,00%
Промисловість	9979	35,02%	6304	20,26%	5196	13,38%
Будівництво	1059	3,72%	719	2,31%	1218	3,14%

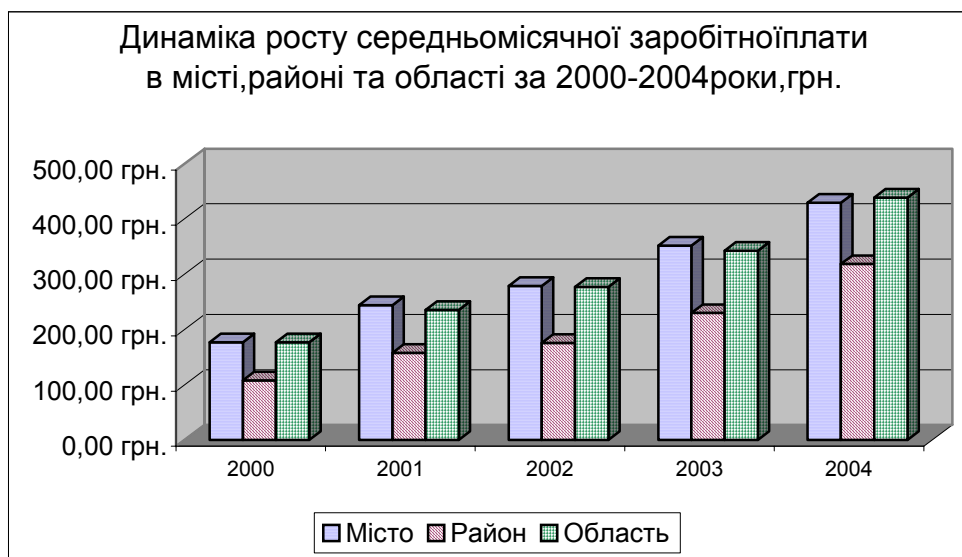
Оптова й роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з їх ремонту.	1327	4,66%	3272	10,51%	6803	17,51%
Готелі та ресторани		0,00%	100	0,32%	117	0,30%
Транспорт і зв'язок	3130	10,98%	1227	3,94%	1121	2,89%
Фінансова діяльність	1189	4,17%	1005	3,23%	799	2,06%
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам		0,00%	20	0,06%	461	1,19%
Державне управління	978	3,43%	1269	4,08%	1427	3,67%
Освіта	3288	11,54%	3396	10,91%	3996	10,29%
Охорона здоров'я та соціальна допомога	1615	5,67%	1830	5,88%	2742	7,06%
Колективні, громадські та особисті послуги		0,00%	1800	5,78%	3675	9,46%
Інші види діяльності	5934	20,82%	10178	32,71%	11292	29,07%

IV.B. Заробітна плата

Таблиця 11. Середня заробітна плата (грн.)

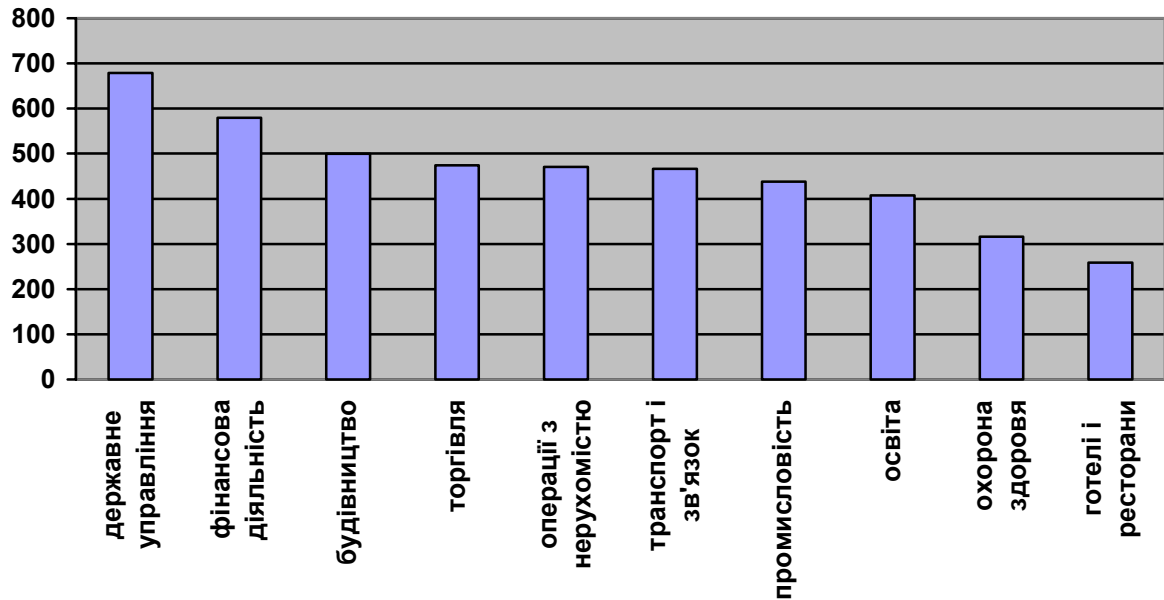
	2000	2001	2002	2003	2004	2001/ 2000	2002/ 2001	2003/ 2002	2004/ 2003
	Номинальні величини, грн.					% зростання			
Місто	177,00	244,13	278,57	351,77	429,10	37,93%	14,11%	26,28%	21,98%
Район	107,80	157,70	175,50	229,70	318,30	46,29%	11,29%	30,88%	38,57%
Область	177,00	235,00	277,13	342,25	438,34	32,77%	17,93%	23,50%	28,08%
Україна	230,00	311,00	376,38	462,27	589,62	35,22%	21,02%	22,82%	27,55%

Таблиця 12. Заробітна плата за видами діяльності

	2001	2002	2003	2004	2002/ 2001	2003/ 2002	2004/ 2003
	Номинальні величини, грн.				% зростання		
Сільське господарство, мисливство, лісове та рибне господарство							
Промисловість	189,74 грн.	257,94 грн.	347,57 грн.	438,17 грн.	35,94%	34,75%	26,07%
Будівництво	223,85 грн.	364,78 грн.	431,25 грн.	499,31 грн.	62,96%	18,22%	15,78%
Оптова й роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з їх ремонту	213,85 грн.	279,75 грн.	358,65 грн.	473,80 грн.	30,82%	28,20%	32,11%
Готелі та ресторани	115,86 грн.	169,39 грн.	219,48 грн.	258,85 грн.	46,20%	29,57%	17,94%
Транспорт і зв'язок	196,06 грн.	341,29 грн.	385,88 грн.	466,50 грн.	74,07%	13,07%	20,89%
Фінансова діяльність	439,39 грн.	524,64 грн.	520,85 грн.	579,94 грн.	19,40%	-0,72%	11,34%
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	210,95 грн.	346,31 грн.	390,94 грн.	470,59 грн.	64,17%	12,89%	20,37%
Державне управління	333,03 грн.	469,32 грн.	546,76 грн.	678,65 грн.	40,92%	16,50%	24,12%
Освіта	255,29 грн.	251,86 грн.	327,85 грн.	407,78 грн.	-1,34%	30,17%	24,38%
Охорона здоров'я та соціальна допомога	198,45 грн.	199,45 грн.	250,02 грн.	316,02 грн.	0,50%	25,35%	26,40%

**Номінальна величина заробітної плати за видами діяльності в м.Ніжині за 2004 рік,
грн**

IV.C. Безробіття

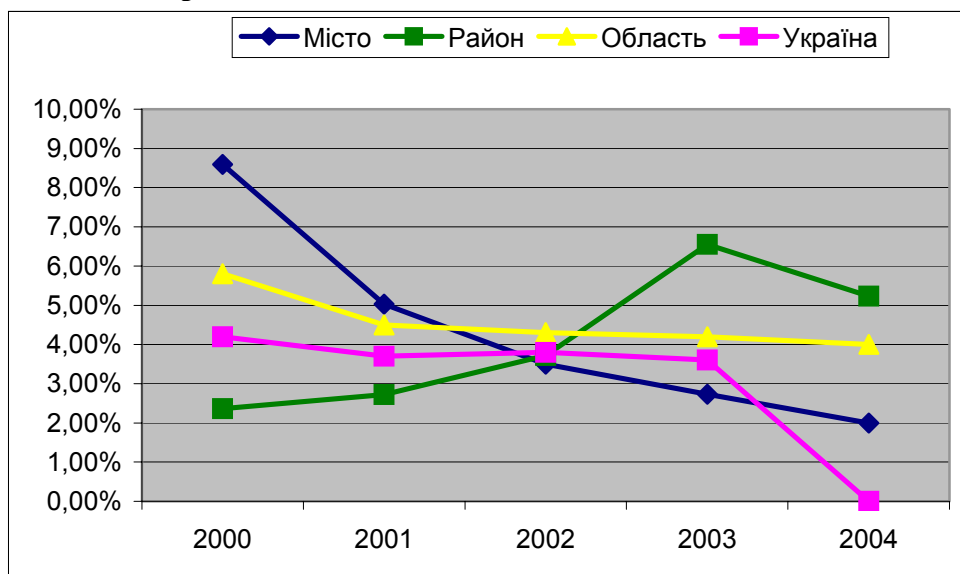
**Таблиця 13. Рівень зареєстрованого безробіття на 31 грудня
(у відсотках до економічно активного населення працездатного віку)**

	2000	2001	2002	2003	2004
Місто	8,59	5,03	3,50	2,73	2,0
Район	2,36	2,72	3,72	6,55	5,23
Область	5,58	4,51	4,32	4,17	4,02
Україна	4,2	3,7	3,8	3,6	3,5

Ситуація на фіксованому ринку праці в місті стабілізувалася і характеризується зменшенням соціального напруження та збільшенням чисельності працевлаштованих громадян, незайнятих трудовою діяльністю. Кількість безробітних зменшилась на 6,59% в порівнянні з 2000 роком

Позитивним фактором на ринку праці є збільшення кількості укладених трудових договорів між суб'єктами підприємницької діяльності та найманими особами.

Динаміка рівня безробіття в місті, районі, області та по Україні за 2000-2004 роки

Таблиця 14. Кількість безробітних на одну вакансію на 31 грудня (чисельність зареєстрованих безробітних, поділена на кількість вакантних робочих місць)

	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Місто		39	23	21	9	5
Район					52	44
Область			16	13	11	10
Україна	2	17	11	9	7	6

Таблиця 15. Зареєстровані безробітні за рівнем освіти

	1995		2000		2001		2002		2003		2004	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Базова загальна середня	18	16,00	273	2,20	237	2,30	215	2,40	256	2,90	271	
Повна загальна середня	211	18,50	3585	29,10	3464	33,00	2947	33,40	3043	34,90	3404	
Професійно-технічна	414	36,20	4794	38,90	3611	34,40	2888	32,70	2726	31,20	2339	
Базова вища	0	0,00	2541	20,60	2172	20,70	1867	21,10	1796	20,60	1584	
Повна вища	499	43,70	1124	9,10	998	9,50	897	10,20	901	10,30	857	

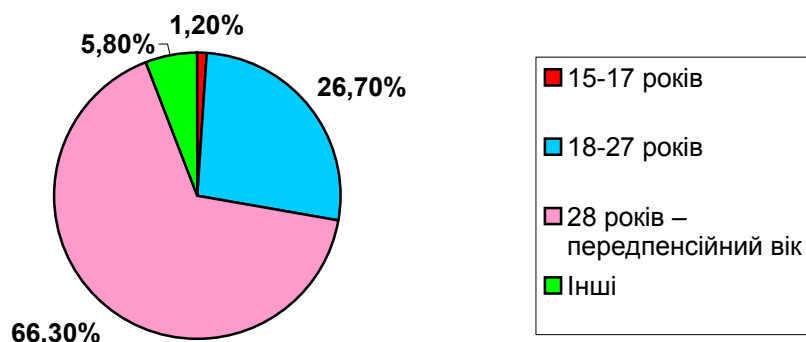
Таблиця 16. Зареєстровані безробітні за тривалістю безробіття (на 31 грудня)

	2000		2001		2002		2003		2004	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
До 1 місяця										
1-3 місяці	1296	10,52	1379	13,16	1975	22,41	1897	21,75	1710	
4-6 місяців	1689	13,71	1772	16,91	1637	18,57	1790	20,52	1753	
7-9 місяців	979	7,95	976	9,31	875	9,93	966	11,08	889	
10-12 місяців	1057	8,58	811	7,74	715	8,11	834	9,56	723	
13-18 місяців	1233	10,01	921	8,79	776	8,80	852	9,77	1159	
19-24 місяці	2278	18,49	1799	17,16	1284	14,57	991	11,36	948	
25-36 місяців	1647	13,37	1496	14,27	1255	14,24	1245	14,27	1150	
Понад 36 міс.	1181	9,59	786	7,50	249	2,83	121	1,39	109	

Таблиця 17. Вікова структура зареєстрованих безробітних

	1995		2000		2001		2002		2003		2004	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
15-17 років	44	3,85	133	1,08	152	1,45	129	1,46	110	1,26	101	1,20
18-27 років	495	43,35	4091	33,21	3094	29,52	2612	29,63	2423	27,78	2259	26,70
28 років – передпенсійний вік	592	51,84	7606	61,75	6797	64,84	5659	64,20	5654	64,82	5607	66,30
Інші	11	0,96	487	3,95	439	4,19	414	4,70	535	6,13	488	5,80

Вікова структура безробітних 2004 року

Таблиця 18. Порівняльна таблиця структури зареєстрованих безробітних – місто, район, область, країна (%)

		1995	2000	2001	2002	2003	2004
Зареєстровані в службі зайнятості понад 6 місяців	Місто		67,82%	60,63%	49,09%	46,65%	
	Район						
	Область				46,0%	45,5%	42,6%
	Україна						
Вік 18-27 років	Місто	43,35%	33,21%	29,52%	29,63%	27,78%	26,70%

	Район						
	Область				30,9%	28,6%	28,1%
	Україна						
Вік 28 років – передпенсійний	Місто	51,84%	61,75%	64,84%	64,20%	64,82%	66,30%
	Район						
	Область				62,9%	64,7%	65,4%
Освіта вища	Місто	43,70%	29,70%	30,20%	31,30%	30,90%	
	Район						
	Область				8,6%	8,1%	8,1%
Жінки	Місто						
	Район						
	Область				56,0%	55,6%	55,2%
Інваліди	Місто						
	Район						
	Область						
	Україна						

V ЕКОНОМІКА

V.A. Суб'єкти господарської діяльності

Таблиця 19. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності на 1000 жителів (на 31 грудня)

A. Юридичні особи

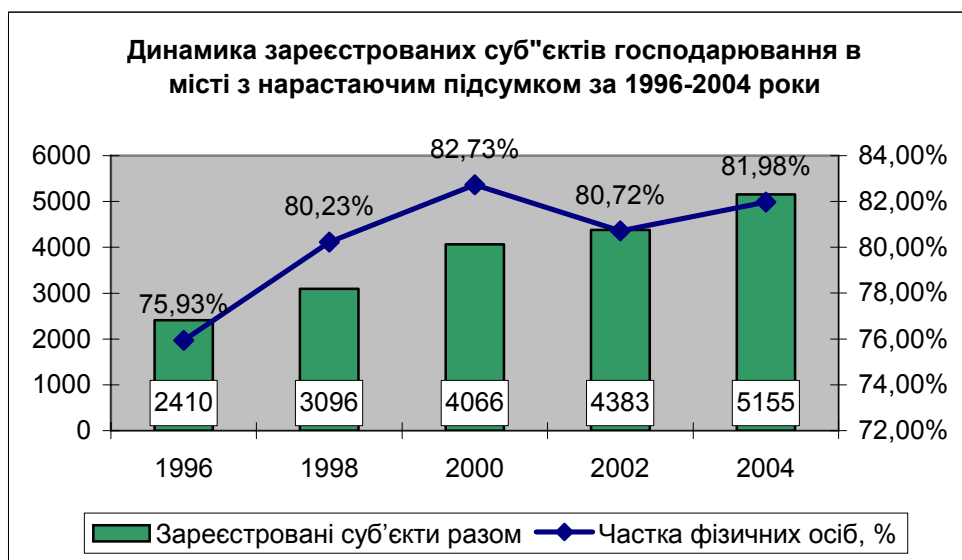
	1996	1998	2000	2002	2004
Місто	7,14	7,7	9,058065	11,07471	12,27748
Район	26,8	24	19,8	15,2	13,7
Область	3,4	4,3	6,0	7,09	8,45
Україна					

B. Фізичні особи

	1996	1998	2000	2002	2004
Місто	22,5	31,2	43,40645	46,36959	55,84997
Район					
Область	7,84	10,72	13,54	17,02	29,24
Україна					

Таблиця 20. Зареєстровані суб'єкти підприємницької діяльності в місті

	1996	1998	2000	2002	2004
Зареєстровані суб'єкти разом	2118	2835	3784	4334	5155
Частка фізичних осіб	86,40%	87,62%	88,90%	81,63%	81,98%
Кількість зареєстрованих суб'єкти – ланцюговий індекс		133,85%	133,47%	114,53%	118,94%

Станом на 01.01 2005 р. в м. Ніжині зареєстровано 5155 суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних та фізичних осіб. З них кількість юридичних осіб становила 929, що на 0,35% більше, ніж в 2002 році, та суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб – 4226, що на 0,35% перевищує показник 2002 року.

Стан та розвиток малого підприємництва в місті відображає стійку тенденцію до зростання як кількості діючих малих підприємств, так і приватних підприємців.

Таблиця 21. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності в місті

	1996	2000	2004	З них приватні	З них МСП
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	8	19	18	17	18
Рибне господарство					
Промисловість, у т.ч.:	71	104	173	155	139
добувна промисловість	3	4	4		
обробна промисловість	65	97	157	155	139
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	3	3	12		5
Будівництво	22	45	60	60	59
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту	2088	3397	4248	4248	4247
Готелі та ресторани	8	9	10	10	10

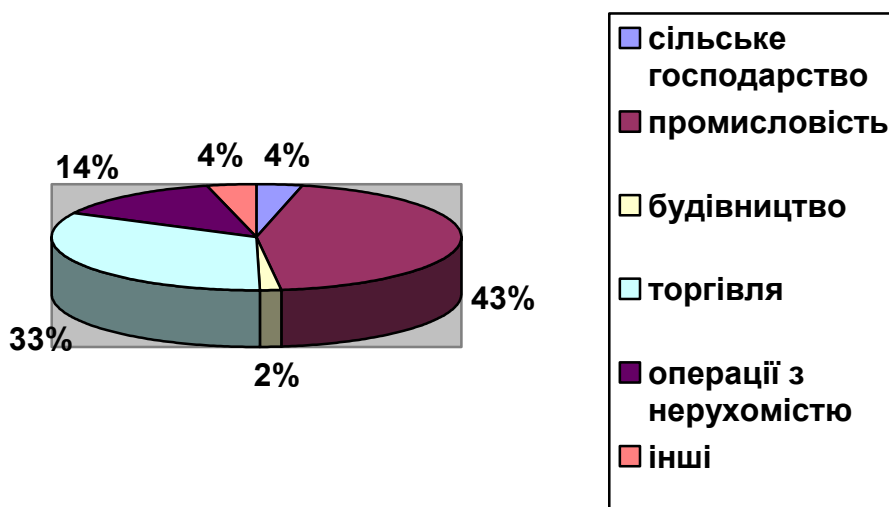
Транспорт і зв'язок	33	181	210	209	208
Фінансова діяльність	6	6	12	11	
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	5	12	35	29	35
Освіта	22	25	34	11	11
Охорона здоров'я та соціальна допомога	27	42	47	43	43
Колективні, громадські та особисті послуги	120	226	308	308	308
Послуги домашньої прислуги					
РАЗОМ	2410	4066	5155	5101	5078

МСП - малі та середні підприємства

Таблиця 22. Обсяг продукції та послуг за видами діяльності в порівнянних цінах (тис. грн.)

	1996	2000	2004
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство та рибне господарство		12774,3	12913,1
Промисловість, у т.ч.:	114254,6	81860,1	151531,3
добувна промисловість			
обробна промисловість	104471	69760,1	138555,7
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	14210,4	12100	12975,6
Будівництво	7126	2713,6	6339,9
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту	107350	12689	112190,2
Готелі та ресторани	2698	1255,8	3149,2
Транспорт і зв'язок	2340	1655,1	2462,6
Фінансова діяльність	48,4		57,1
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	34140	4566,2	47289,7
Освіта			
Охорона здоров'я та соціальна допомога	48,3	63,7	311
Колективні, громадські та особисті послуги	648,5	858,8	6385,1
Послуги домашньої прислуги			
РАЗОМ	268653,8	118436,6	342629,2

Структура обсягів промислового виробництва за основними видами промислової діяльності за 2004 р

Як свідчить детальний аналіз роботи промислових підприємств, ними забезпечене зростання обсягів виробництва продукції на 8,5%. 9 підприємств із 15 або 60% за 9 місяців 2005 року виготовили продукції більше, ніж за відповідний період 2004 року. Промисловим комплексом виготовлено продукції на 100,0 млн. грн., або на 5,9 млн. грн. більше, ніж за такий же період минулого року.

Забезпечили зростання обсягів виробництва продукції всі галузі, крім хімічної.

Найбільші приріст отримало ВАТ „Завод Ніжинсільмаш” – 112,1 %. Вданий час на підприємстві введений мораторій на задоволення вимог кредиторів, в зв’язку з впровадженням санації.

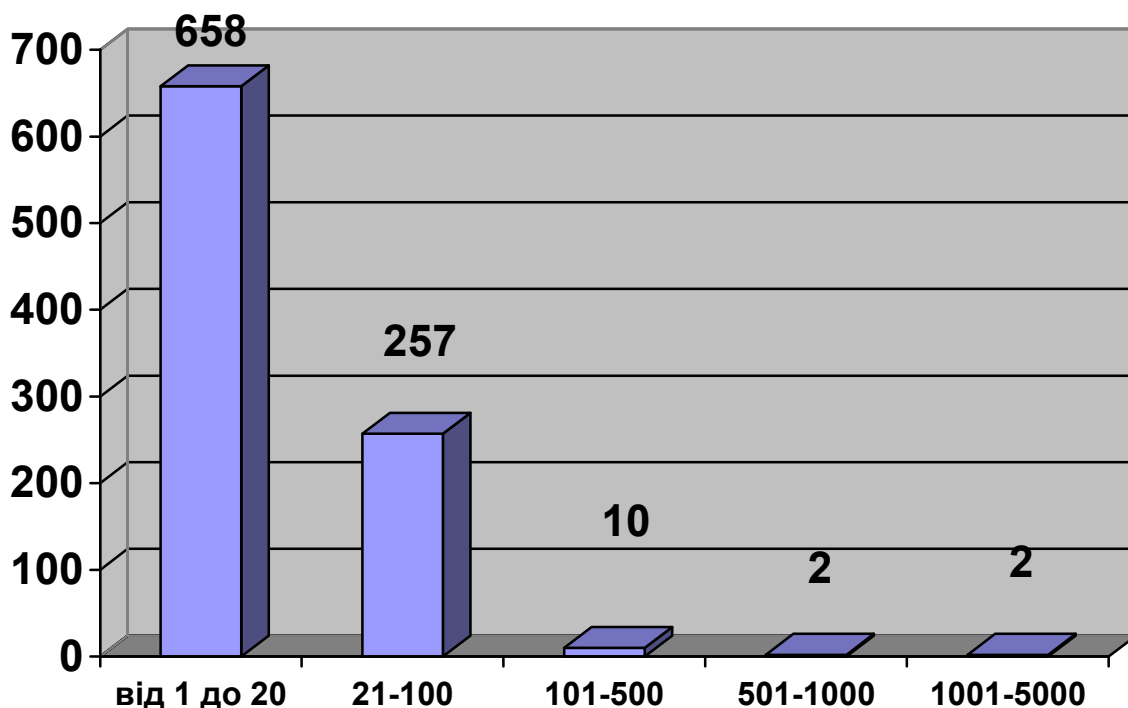
Це дало можливість товариству працюючи в нових умовах, досягти певних позитивних результатів.

За 9 місяців 2005 р. промисловими підприємствами міста відвантажено продукції на загальну суму 98,0млн.грн. Виключно за гроші реалізували 10 із 17 підприємств (58,8%). Питома вага бартеру склала 1,9 %, по обробній промисловості – 1,4 %. За 2004 рік питома вага бартерних операцій в обсязі реалізованої продукції по місту становила 3,0 %.

Таблиця 23. Підприємства в місті за чисельністю працівників

	1996		1998		2000		2002		2004	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
0 (самозайняті особи)		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %
1-20 працівників	368	63,4 5%	388	63,3 0%	476	67,8 1%	588	69,5 9%	658	70,8 3%
21-100 працівників	198	34,1 4%	210	34,2 6%	211	30,0 6%	242	28,6 4%	257	27,6 6%
101-500 працівників	10	1,72 %	11	1,79 %	10	1,42 %	10	1,18 %	10	1,08 %
501-1000 працівників	1	0,17 %	2	0,33 %	2	0,28 %	2	0,24 %	2	0,22 %
1001-5000 працівників	3	0,52 %	2	0,33 %	3	0,43 %	3	0,36 %	2	0,22 %
Понад 5000 працівників		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %

Динаміка кількості підприємств в місті за чисельністю працівників, 2004 рік

Таблиця 24. Товарна структура експорту (тис. доларів)

	1996	2000	2004
Живі тварини, продукти тваринного походження			
	1816,1	945,3	1164,74
Продукти рослинного походження	1580,3	824,5	674,67
Жири та олії тваринного або рослинного походження			807,85
Готові харчові продукти			464,08
Мінеральні продукти			1,56
Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості			0,04
Полімерні матеріали, пластмаси та каучук			
Шкіряна і хутряна сировина та вироби з них			
Деревина і вироби з деревини			4,94
Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів			
Текстиль та вироби з текстилю			
Взуття, головні убори, парасольки			0,03
Вироби з каменю, гіпсу, цементу, кераміки, скла			3,19
Недорогоцінні метали та вироби з них	441,9	228,1	1180,21
Механічне обладнання; машини та механізми, електрообладнання та їх частини; пристрої для записування або відтворення зображення звуку			42,53
Транспортні засоби та шляхове обладнання	4892,8	2546,8	395,03
Прилади і апарати оптичні, для фотографування або кінематографії; апарати медико-хірургічні; годинники; музичні інструменти			
Різні промислові товари			
Твори мистецтва			
Товари, придбані в портах			0,39
Різне	8731,1	4544,7	4739,26
РАЗОМ			

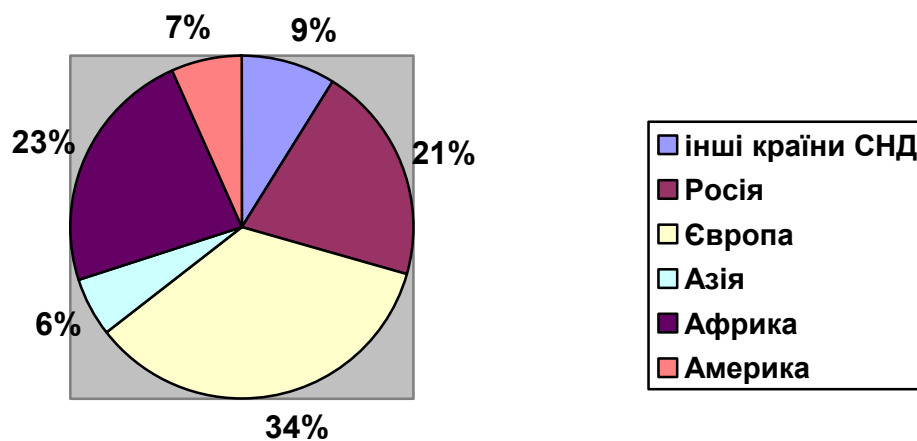
Таблиця 24.1. Динаміка зовнішньої торгівлі за 1996-2004 роки , тис. дол.. США

Роки	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Зовнішньо торговельний оборот	11098,0	6279,6	7384,2	5225,8	6252,1	7803,8	4946,5	6752,1	5429,7
Експорт	8731,1	4781,8	3790,7	4301,1	4544,7	6810,3	4419,8	5130,7	4739,3
Імпорт	2366,9	1497,8	3593,5	924,7	1707,4	993,5	526,7	1621,4	690,4
Сальдо	6364,2	3284,0	197,2	3376,4	2837,3	5816,8	3893,1	3509,3	4048,9

Таблиця 25. Географічна структура експорту (тис. доларів)

	1996	2000	2004
Країни СНД	7412,7	3859,5	426,29
Окремо Росія в т.ч.	4723,5	2459,6	973,6
Європа	7622,3	3966,0	1650,41
Азія	1108,8	571,6	262,72
Африка			1116,04
Америка		7,1	310,20
РАЗОМ	8731,1	4544,7	4739,26

Географічна структура експорту товарів в 2004 році, %

За січень – серпень 2005 року зовнішньоторговельний оборот міста Ніжина склав 5,7 млн. дол. США . При цьому експортовано товарів на 4,6 млн. дол. США (2.8% загально обласного показника), імпортовано – на 1,1 млн. дол.. США (0,7 % загально обласного показника), позитивне сальдо становить – 3,5 млн. дол. США.

За цей період експортні поставки здійснювали 11 підприємств, імпортовані – 9.

У порівнянні з аналогічним періодом 2004 року зовнішньоторговельний оборот міста Ніжин зріс на 31,5% . При цьому експорт зріс на 16,7%, а імпорт – в 2,8 рази.

Таблиця 26. Динаміка іноземних інвестицій (тис. доларів) за 2000-2004 роки
(на початок року, тис .дол. США)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Прямі іноземні інвестиції	447,5	447,9	129,0	168,11	168,13	1704,49

Станом на 1 липня 2005 року в економіку міста залучено 1,72 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій , що складе 1,78% загально обласного показника.

Галузева структура прямих іноземних інвестицій виглядає таким чином:

- харчова промисловість та перероблення сільгосппродуктів – 105,19 тис. дол.. США;
- машинобудування – 89,42 тис. дол.. США;
- оптова торгівля і посередництво в торгівлі – 1526,0 тис. дол.. США.

V.V. Найбільші роботодавці

Таблиця 27. Найбільші роботодавці (не більше 30)

Підприємство	Вид діяльності (основний)	Чисельність працівників у 2004 р.
НБК „Прогрес”	спецтехніка та товари народного споживання	1014
Управління освіти	освіта	1775
Ніжинський державний університет	Ім..Гоголя	869
ВАТ „Завод Ніжинсільмаш”	обладнання і запасні частини до обладнання птахівничої галузі, товари народного споживання.	869
ВАТ „Механічний завод”	технічне обладнання, агрегати агропромислового комплексу.	482

ВАТ „Ніжинський хліб”	хлібобулочні вироби	346
ВАТ „Ніжинський жиркомбінат”	олія, макуха, крупи, оліфа, лаки, фарби	195
ВАТ „Меблева фабрика”	різноманітні меблі із натуральної деревини: набори корпусних меблів, шаф для одягу, книг, ліжка, столи письмові, полиці, карнизи, стільці і т.д.	153
ЗАТ „Ніфар”	лакофарбові матеріали, миючі пасти, засоби захисту рослин.	127
ВАТ „Заводоуправління будматеріалів”	цегла керамічна.	132
УВП УТОС	вироби з пластмаси	186
ЗАТ „Ніжинське пиво”	пиво, вода	119
ПВКФ „Кур’єр”	виробництво м’яких меблів	116
ТОВ ПКФ „Інжен”	виробництво металовиробів, меблів	115
ТОВ „Аспект-Поліграф”	поліграфічна діяльність	86
ТОВ СП „Вибір”	кондитерські вироби, печиво	66
ТОВ „Лабораторії скануючі пристроїв”	розробка та виробництво лазерної медичної фізіотерапевтичної і мікрохірургічної апаратури	64
ЗАТ ВШВО „ Дісі-Ніжинка”	пошив швейних виробів	60
ТОВ ПВКФ „Сяйво”	виробництво олії	46
НВП „Метекол”	виробництво діагностичного медичного обладнання	45

V.C. Економіка міста

Таблиця 28. Доходи міського бюджету на одного мешканця (грн.)

А. 2003 р.

	Прибутковий податок з громадян	Податок на прибуток підприємств комунальної власності	Місцеві податки та збори	Плата (податок) за землю	Податкові надходження разом	Дохід від оренди комунального майна
Місто	133,8	1,7	7,7	26,3	204,3	2,1
Район						
Область	186,94		9,18	23,37	236,17	
Україна	285,01		12,49	42,84	1 145,00	

В. 2004 р.

	Податок з доходів фізичних осіб	Податок на прибуток підприємств комунальної власності	Місцеві податки та збори	Плата (податок) за землю	Податкові надходження разом	Дохід від оренди комунального майна
Місто	148,1	0,2	12,9	18,1	224,8	1,8
Район						
Область	152,5				231,33	
Україна						

С. 2005 р.

	Податок з доходів фізичних осіб	Податок на прибуток підприємств комунальної власності	Місцеві податки та збори	Плата (податок) за землю	Податкові надходження разом	Дохід від оренди комунального майна
Місто	166,6	0,0	12,3	23,7	262,8	1,4
Район						
Область						
Україна						

За 2004 рік власних та закріплених доходів до загального фонду надійшло 17 057 209 грн.(без врахування вилучення коштів на виконання статті 68 Закону України “ Про Державний бюджет України на 2004 рік”), що становить 108,6 % уточненого річного прогнозу та 121,4 % початкового. В порівнянні з відповідним періодом минулого року цих доходів отримано більше на 1413,2 тис. грн.

Доходів, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів за 9 місяців 2005 року надійшло 12059,2 тис.грн., що становить 101,8% уточнених бюджетних призначень та 103.6 % початкових.

Найбільшу питому вагу в надходженнях першого кошику доходів займають податок з доходів фізичних осіб (81,5%) та єдиний податок (13,5%).

Податку з доходів фізичних осіб за 9 місяців 2005 року до бюджету міста зараховано 9829,1 тис.грн., що на 1882,3 тис.грн. більше надходжень попереднього року. Уточнені бюджетні призначення по цьому джерелу доходів виконані на 101,5%, початкові на 103.6%. Перевиконання планових показників обумовлено зростанням обсягів виробництва промислової продукції та існуючою тенденцією до росту середньої зарплати по місту .

Таблиця 29. Найвні в місті вільні земельні ділянки, призначені для ведення господарської діяльності

Адреса, стислий опис, призначення	Власник (власники – із зазначенням частки)	Площа (м ²)
Приміщення магазину	ПМК-286	40
Незавершене будівництво їдальні	УВП УТОС	457
Складське приміщення	ЗАТ „Ніфар”	300
Кімнати у виробничому корпусі №1,2-й поверху	ВАТ „Механічний завод”	93
Цех по виготовленню макаронних виробів	ЗАТ „Ніфар”	21

VI ЗАКЛАДИ СУСПІЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРА

Таблиця 30. Випускники навчальних закладів – середніх, вищих

Тип, назва навчального закладу (середні школи – разом)	1996	1998	2000	2002	2004
Середні школи	2409	2393	2219	2120	2004
Ніжинське ПТУ - 11	203	195	160	149	126
Професійно-аграрний ліцей - 35	165	195	189	201	159
Професійно-аграрний ліцей побуту та сервізу - 2	174	197	256	281	265
Обл.педагогічний ліцей Чернігівської обласної ради	98	113	120	146	134
Училище культури	82	94	81	69	59
Медичне училище	150	157	175	143	171
Агротехнічний інститут	218	254	234	282	335
Державний університет ім.Гоголя	483	452	445	502	545

Таблиця 31. Місткість лікарень

Лікувальна установа	Кількість ліжок
Міська лікарня	500
Пологовий будинок	110
Разом	610

Таблиця 32. Енергоспоживання

	1998	2000	2002	2004
Електроенергія (МВт-год), у тому числі:		79854	81887	79705
- населення		25863	27492	28189
- підприємства		24073	24685	25426
Проектна потужність				
Газ (тис. м ³)		45084	47057	55614
Проектна потужність				
Питна вода (тис. м ³)	4833	3869,5	2952	3585,7
Проектна потужність	6117	6117	6117	5469
Опалення (Гкал), у тому числі:				
- населення	124,1	106,2	92,6	132,4
- підприємства	35	34,5	34,5	36,3
Проектна потужність Гкал/годину	185,6	184,4	242,6	209,5

Таблиця 33. Облік дорожнього руху (якщо такий здійснюється), 1990 і 2004 рр.

Пункт (перехрестя, міст, вулиця тощо), де ведеться облік	Транспортні засоби разом			Важкі транспортні засоби та трейлери		
	1990	2004	Різниця, %	1990	2004	Різниця, %

Таблиця 34. Громадський транспорт

	1996	1998	2000	2002	2004
Перевезено пасажирів, тис.	5666	6472	7947	6794	8265
Сумарна довжина маршрутів, км	82	82	91	102	141
Кількість маршрутів	9	9	10	11	16
Пасажирооборот, млн. пас.км	109,2	73,5	43,7	41,7	128,6

VII ДОВКІЛЛЯ

VII.A. Атмосфера

Таблиця 35. Забруднення повітря мг/м³

Місяць або квартал	1992			1996			2000			2004		
	SO ₂	NO _x	Пил	SO ₂	NO _x	Пил	SO ₂	NO _x	Пил	SO ₂	NO _x	Пил
Гранично допустимий вміст	0,3	0,1	0,2	0,4	0,1	0,2	0,38	0,44	0,16	0,35	0,48	0,4

VII.B. Утилізація відходів

Таблиця 36. Обсяг вироблених відходів (за рік) та вартість утилізації

Тип відходів	Кількість (т)	Вартість (тис. грн.)
Змішані побутові відходи	18290	268
Відходи, що піддаються компостуванню		
Сміття з вулиць	694,1	111,4
Інші пластмаси		
Скло	1	0,5
Інші відходи, що не піддаються компостуванню		
Цегла		
Електротехнічні відходи		
Сміття з ринків		
Фарби, смоли, клеї		
Стічні води (тис. м ³)		
Дощова вода (тис. м ³)		

VIII ТУРИЗМ

Таблиця 37. Кількість гостей

	Відвідуваність					
	1997	2000	2001	2002	2003	2004
Місто	7868	8714	9845	11112	11237	11471
Район						
Область		9993	10684	11219	15418	
Україна	1539000	1729000	1904000	1963000	2513000	

Таблиця 38. Можливості для розміщення гостей у готелях, пансіонатах, турбазах тощо

Заклад	Кількість ліжок	Річна заповнюваність, %
Готель „Ніжин”	100	78,6

Таблиця 39. Місткість споруд культурно-спортивного призначення

Споруда	Скільки відвідувачів вміщує	Події чи заходи, що викликають найбільший приплив гостей
Драматичний театр ім. Коцюбинського	380	Вистави, концерти, тематичні вечори
Стадіон „Спартак”	5000	Міські, обласні та республіканські змагання, загальноміські спортивно – культурні заходи
Міський будинок культури	500	Культурно – масові заходи, тематичні вечори, вечори відпочинку, вистави, концерти
Клуб залізничників	250	Культурно – масові заходи, тематичні вечори, вечори відпочинку, вистави, концерти
Центр дозвілля „Космос”	140	Культурно – масові заходи, демонстрація фільмів, вечори відпочинку
Центр дозвілля „Олімп”	50	Культурно – масові заходи, вечори відпочинку, тематичні вечори
Парк культури ім. Шевченка	500	Дискотеки, концерти

ІХ ЦІЛІ РОЗВИТКУ МІСТА

Таблиця 40. Планована інвестиційна діяльність у місті до 2008р.

Проект	Кошторисна вартість	Джерело фінансування
Реконструкція очисних споруд м. Ніжина	1000 тис .дол. США	інвестиції
Реконструкція системи вуличного освітлення міста	114,9 тис. дол.. США	інвестиції
Освоєння нового енергозберігаючого обладнання для птахівництва	468,8 тис. дол. США	інвестиції
Створення мереж Регіональних центрів мікрохірургії ока в Україні	125000 тис. дол. США	інвестиції
Спорудження готелю	500 тис. дол. США	інвестиції
Газифікація в/містечка № 21		

X ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МІСТА

Ніжин – районний центр Чернігівської області. Розташований в північній частині України, на берегах річки Остер, притоки Десни, за 83 кілометри від м. Чернігова та за 126 км від м. Києва.

Місто Ніжин – одне із стародавніх міст України. У вересні 1993 року ніжинці відмітили історичну дату – 1000-літній ювілей.

Населення міста станом на 01 січня 2005 року складає 75155 чоловік. Позитивним явищем у демографічній ситуації є велика кількість молоді.

Економіка міста представлена широким спектром галузей матеріального виробництва, а саме : промисловість, будівництво, транспорт, зв'язок, а також нематеріальною сферою економіки. Остання визначає специфіку Ніжина як районного центру, в якому зосереджена основна мережа ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Однією з основних галузей промисловості за потужністю та кількістю працівників була і на сьогодні залишається машинобудівна, яка займає 13,4% в загальній зайнятості населення . Господарський комплекс міста доповнюють малий та середній бізнес, якій займає більше 30 % від загальній зайнятості населення.

Одночасно із вирішенням соціальних проблем у місті проводилась робота по активізації промислового виробництва, зміни та розширення напрямів діяльності, розвитку малого та середнього бізнесу.

За останнє 10-ліття структура промислового виробництва змінилась і хоча значна питома вага залишається за машинобудівною галуззю (31,8%), але вона значно зменшилась у порівнянні з 1990 роком ,37,1 % в загальноміських обсягах займає харчова галузь, збільшилась майже в 2 рази доля хімічної, в місті утворилась нова галузь промисловості – медична. В цій галузі стабільно працюють 2 підприємства, що виробляють лікувальне та діагностичне обладнання для медицини (науково-виробниче підприємство „Метекол” та ТОВ „Лабораторії скануючих пристроїв”)

Новим підприємство в деревообробній галузі є ПМКП „Кур'єр”, яке успішно освоїло випуск м'яких меблів, в поліграфічній галузі – ТОВ „Аспект-Поліграф”.

Отже, на сьогоднішній день в місті працює 15 промислових підприємств 8 галузей :

- **машинобудівна** : НВК „ПРОГРЕС”, ВАТ „Ніжинсільмаш”, ВАТ „Ніжинський механічний завод”, УВП УТОС,
- **хімічна** : ЗАТ „Ніфар”,
- **медична** : ТОВ „Лабораторії скануючих пристроїв”, НВП Метекол”.
- **харчова**: ВАТ „Ніжинський хліб”, ЗАТ „Ніжинське пиво”, ВАТ „Ніжинський жиркомбінат”
- **деревообробна**: ВАТ „Меблева фабрика”, ПМКФ „Кур'єр”,
- **поліграфічна** : ТОВ „Аспект - поліграф”
- **легка** : ЗАТ ВШВО „ Дісі-Ніжинка”

- **будівельна:** ВАТ „Заводоуправління будматеріалів”

Стимулювання технічного оновлення полягає в фінансовій та організаційній підтримці інноваційної діяльності. Як стимул для інноваційно-інвестиційної діяльності в місті започаткована виставка-продаж товарів, що випускаються нашими підприємствами, всі вони стали активними учасниками виставок-презентацій обласних, загальнодержавних та щорічного обласного Покровського ярмарку. Традиційним став показ моделей швейних виробів, який проводиться у місті два рази на рік.

Все це сприяє інформованості потенційних внутрішніх та зовнішніх інвесторів.

Створюється сприятливий інвестиційний клімат у місті. Для цього зроблене наступне:

- Рекламні матеріали по популяризації Ніжина і його потенціалу постійно оновлюються. В даний час є :
 - книга про історію і сучасність тисячолітнього міста „**Ніжин мій**”;
 - буклет міста „**Місто Ніжин запрошує**”;
 - відеокасети та комп’ютерні диски „**Ніжин запрошує до співпраці**”;
 - виданий міський довідник асортименту продукції та платних послуг, що виробляються (надаються) суб’єктами малого та середнього бізнесу;
 - Видана книга “**Провідник по малому та середньому підприємництву на прикладі України та Польщі**” польською мовою, в якій розміщена інформація про 83 суб’єкти підприємницької діяльності Ніжина (назва, вид діяльності, кількість працюючих, рік заснування, контакти), умови ведення бізнесу в Україні на прикладі Ніжина (податкова система, реєстрація, митне право з адресами та телефонами реєструючих, контролюючих та навколо бізнесових організацій) та економічний потенціал Чернігівщини та Ніжина. Книга видана в кількості 500 примірників та розповсюджена в Нижньосілезькому воєводстві Польщі (400) і в Градец Кралевому регіоні (області) Чехії (100).
 - За фінансової підтримки місцевого бюджету виданий підручник історії України, в якому розміщена інформація про Ніжин. Він розповсюджується по всій території України та серед діаспори.
 - буклет міста „**Інвестиційні проекти міста**”.

Створена та працює протягом двох років неприбуткова громадська організація „Агенція розвитку Ніжина”. Основними завданнями якої є : сприяння розвитку та зміцнення економіки міста, формування спільного бізнес-середовища з іншими державами та залучення інвестицій в розвиток міста .

Туристична галузь є невід’ємною частиною економіки міста, джерелом поповнення державного та міського бюджету.

Згідно рішення Державного комітету по туризму тисячолітній Ніжин включено в 1996 році до Національного туристичного маршруту “Намісто Славутича”.

Відтоді проводяться відповідні роботи по створенню туристичної індустрії в місті та реставрації культових, історико-культурних споруд. Розроблена наукова програма створення туристичної індустрії в місті на 2002-2006 р.р., підготовлені відповідні документи для створення і відкриття Національного історико-культурного заповідника, створено екскурсійне бюро.

Але із-за тяжкого фінансового стану необхідна допомога в інвестиціях по даним заходам, особливо по об'єктам, що мають загальнодержавне значення.

В місті працюють:

- державний драматичний театр
- 2 вищих навчальних закладів
- 2 навчальні центри від Міжнародних університетів
- 2 середніх спеціальних закладів
- 1 професійно-технічне училище та 3 ліцеї
- 17 загальноосвітніх шкіл, з них 13 – середніх
- 8 музеїв
- централізована бібліотечна система, яка включає 5 масових бібліотек-філіалів, 1 – технічна, 1 – медична бібліотека, фондово-наукова.

Відкрито два монастирі – чоловічий та жіночий. На обох курсах духовного єпархіального училища навчаються 20 студентів.

В цьому році створено комунальне підприємство „Агенція з туризму та нерухомості”, яке активно сприяє розвитку туристичної галузі в місті.

Ніжин – місто, де 11 тисяч студентів. Тут функціонують навчальні заклади – державний університет імені Миколи Гоголя, агротехнічний інститут, факультет Кременчуцького інституту економіки та нових технологій, училище культури та мистецтв ім. М.Заньковецької, медичне училище.

Крім того, у місті діють Ніжинський професійний ліцей побуту та сервісу, Ніжинський аграрний ліцей, професійно-технічне училище, ліцей при університеті, 17 шкіл (в т.ч. 2 гімназії), вечірня та музична школи, ДЮСШ, футбольна школа, школа мистецтв.

У місті працюють 4 клубних заклади, Український державний драматичний театр ім. М.Коцюбинського, краєзнавчий музей, хореографічна школа, парк культури і відпочинку, центр дозвілля молоді, народні самодіяльні колективи.

Високий інтелектуальний потенціал міста – де у Вузах, на підприємствах та установах працюють понад 200 кандидатів наук, 22 доктора наук, 20 професорів, член-кореспондент та дійсний член однієї із Академії наук.

Свою частку у життєдіяльність міста вносить комунальне господарство, що являється основою в діяльності міської громади. Комунальне господарство представлене 4-ма основними підприємствами: ТОВ „НіжинТеплоМережі”, КП „Ніжинське управління водопровідно – каналізаційного господарства”, КП „Виробниче управління комунального господарства”, КП „Служба єдиного замовника” та їхніми дочірніми підприємствами. Половина населення міста проживає в комунальному секторі, друга половина має індивідуальне житло.

Нещодавно надійшло приємне повідомлення про те, що Ніжин зайняв III місце за підсумками Всеукраїнського конкурсу щодо благоустрою серед міст обласного підпорядкування. Це, без перебільшення, видатне досягнення влади і громади, комунальних підприємств міста, що опікуються порядком.

Нині житло обслуговують:

1. Комунальне підприємство „Служба єдиного замовника” 436 будинків площею 5038 тис. м², що становить 83% від всього житла міста.
2. Житлово – експлуатаційна контора „Південна” – 45,4 тис. м²
3. Будинкоуправління №3 – 75 тис. м²
4. 16 житлових кооперативів
5. 22 об’єднань співвласників житла

За минулі одинадцять років міська рада та виконавчий комітет провели значну роботу по прийомці до комунальної власності житла і соціальної інфраструктури від підприємств : - заводу „Ніжинсільмаш”, НВК „Прогрес”, Механічного заводу та ряду організацій.

За цей період прийнято до комунальної власності 306,9 тис. м², тоді як до цього ЖЕК міста обслуговувала лише 242,3 тис. м² житла.

Протяжність вуличних водопровідних та каналізаційних мереж 176,2 км: 4 водонапірної станції потужністю 2430 м³/ год.; 10 насосних станцій для стічних вод потужністю 3630 м³/год. Послуга з водопостачання населенню міста надається 24 годин на добу. Існуючі у місті потужності мережі водопостачання та водовідведення уже є недостатніми. Більшість мереж побутової каналізації є застарілими та потребують ремонту і модернізації. Центральне опалення охоплює більшу частину міста протяжність якого 88 км, 14 котлів ,потужність 147,69 Гкал/год.

Місто в цілому задовільно забезпечено всіма видами енергоносіїв і послуг, що надавалися енергопостачальними організаціями і комунальними підприємствами , за винятком забезпечення споживачів міста гарячим водопостачанням, яке здійснювалося практично тільки в період опалювального сезону. Для поліпшення функціонування житлово-комунального сектору міста виконком міської ради намагається зробити все можливе. Ніжин був обраний Європейським Союзом спільно з Держжитлокомунгоспом України для участі у новому проекті ТАСІС „Підтримка комунальних господарств в Україні” В даний час ведеться тісна співпраця з комунальними підприємствами.

По місту Ніжину розроблена і затверджена Програма охорони довкілля природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки на період 2000-2010 років. Проведено екологічний експрес аудит, який було розглянуто на екологічній конференції і запропоновано розробку демонстраційного національного екологічного проекту і створення екологічної моделі міста Ніжина.

Науковцями Ніжина розроблена Програма місцевих екологічних дій на 2001-2005 рр., яка в стадії виконання.

Вже здійснено:

- споруджено 5 сміттєприймальні пункти (в єдиному місті на Україні);
- переведено котельні на природний газ
- ліквідовано близько 65 стихійних сміттєзвалищ;
- реконструкція вулиць: Синяківська та Незалежності;
- проведено реконструкцію першої черги Графського саду, посаджено парки в 3-му мікрорайоні та по вул. Незалежності;
- створений громадський комітет по впровадженню програми екологічних дій за участю громадських організацій (екологічна молодіжна організація НЕМО, громадська організація “Зелени світ”, громадська організація “Мама-86”).

Основними проблемами міста є:

- реконструкція другої черги Графського саду (18 століття);
- водоохоронні заходи по р. Остер в межах міста – 9 км;
- створення сміттєпереробного заводу потужністю твердих побутових відходів 100 тисяч м³ в рік в комплексі із сміттєприймальними пунктами;
- реконструкція міських очисних споруд;
- реконструкція цегельного заводу з переводом на природний газ;
- реконструкція вулиць Овдіївська із обладнанням зливної каналізації;
- забезпечення населення міста якісною питною водою.

Для виконання головних вищеперечислених проблем і взагалі всіх екологічних заходів потрібні інвестиції з державного бюджету та трансферти.

Важливим завданням у своїй роботі виконком міської ради вбачає виконання міської програми енергозбереження. В результаті впровадження енергозберігаючих заходів промисловими підприємствами, комунальними господарствами міста за 9 місяців 2005 року зекономлено - природного газу – 0,78 млн. куб. м., нафтопродуктів – 50 т, електроенергії – 968,7 тис. кВт год., теплоенергії – 6131 Гкал., вугілля – 322 т.

Ніжинці вже звикли до того, що наше місто стало лабораторією передового досвіду. Можна навести чимало красномовних прикладів, що саме в Ніжині вперше в області і в Україні втілюються в життя сучасні проекти і напрацювання. Наприклад, вперше в області і одні з перших в Україні були відкриті в Ніжині амбулаторії сімейної медицини, яких вже 5 і пункти прийому твердих відходів. Практично вирішене болюче для Ніжина питання пасажирських автоперевезень.

Є багато чудових міст на землі. Але Ніжин справді особливий.